

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U001111

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 06-03-2024

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Табака Ольга Миронівна

2. Olga M. Tabaka

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5496-7098

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 011

Назва наукової спеціальності: Освітні, педагогічні науки

Галузь / галузі знань: освіта

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 011 Освітні, педагогічні науки

Дата захисту: 01-03-2024

Спеціальність за освітою: 012 Дошкільна освіта

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Разова СВР ДФ 36.053.021

Повне найменування юридичної особи: Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02125438

Місцезнаходження: вул. Івана Франка, буд. 24, Дрогобич, Дрогобицький р-н., 82100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02125438

Місцезнаходження: вул. Івана Франка, буд. 24, Дрогобич, Дрогобицький р-н., 82100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 14.23

Тема дисертації:

1. Педагогічні умови розвитку мовлення старших дошкільників засобами дитячої періодики (перша чверть XXI ст.)
2. Pedagogical conditions for the development of older preschoolers speech by means of children's periodicals (the first quarter of the 21st century)

Реферат:

1. У роботі розкрито зміст і завдання розвитку мовлення дітей старшого дошкільного віку в історичній ретроспективі; здійснено системне дослідження шляхів розвитку мовлення старших дошкільників засобами дитячої періодики першої чверті XXI ст.; з'ясовано розвивальний потенціал медіа, зокрема, дитячої періодики; визначено педагогічні умови удосконалення процесу розвитку мовлення старших дошкільників засобами дитячої періодики. Нами виокремлено наступні суперечності у розробці проблеми пошуків педагогічних умов, які б сприяли розвитку мовлення старших дошкільників засобами медіа, зокрема друкованих: – зростання ролі мас-медіа у сучасному світі та водночас недостатнє використання, а почасти й

неготовність вихователів до їхнього використання в освітньому процесі закладу дошкільної освіти; – об'єктивна необхідність розв'язання проблеми розвитку мовлення сучасних дошкільників в умовах творення інформаційного суспільства та реальний стан цієї роботи у закладах дошкільної освіти. Для дітей жити у світі медіа – цілком природно. Однак очевидно, що комунікація з сучасними медіа має впливи на зростаючу особистість, які можуть бути як позитивними, так і негативними. Нами визначено умови, створення яких має позитивно вплинути на розвиток мовлення дошкільнят засобами періодики: 1) реалізація інтегрованого підходу у застосуванні медіа, зокрема періодики, в процесі розвитку мовлення дітей дошкільного віку; 2) створення сприятливого емоційного клімату в освітній роботі з дітьми дошкільного віку; 3) забезпечення відповідності періодичних видань завданням розвитку мовлення дітей старшого дошкільного віку. Наукова новизна отриманих результатів дослідження полягає у тому, що: – вперше здійснено системне дослідження шляхів розвитку мовлення старших дошкільників засобами дитячої періодики першої чверті XXI ст.; – розкрито еволюцію змісту і завдань розвитку мовлення дітей старшого дошкільного віку в історичній ретроспективі та встановлено, їхнє розширення та поглиблення в хронологічних межах дослідження; – з'ясовано розвивальний потенціал медіа, зокрема, дитячої періодики (розвиток мовленнєвих умінь та навичок, формування досвіду мовленнєвої взаємодії, опанування навичок читання та набуття графічного досвіду тощо); – на основі вивчення історичного досвіду визначено педагогічні умови удосконалення процесу розвитку мовлення старших дошкільників засобами дитячої періодики (реалізація інтегрованого підходу у застосуванні медіа, зокрема періодики, в процесі розвитку мовлення дітей дошкільного віку; створення сприятливого емоційного клімату в освітній роботі з дітьми дошкільного віку; забезпечення відповідності періодичних видань завданням розвитку мовлення дітей старшого дошкільного віку тощо); – уточнено сутність базових понять дослідження («мовлення», «мовленнєвий розвиток», «мовленнєва особистість», «мовленнєве середовище», «медіаосвіта», «друковане медіа», «періодичне друковане видання» тощо), а також специфіку та ретроспективу розвитку дитячих часописів для дітей дошкільного віку; – сформульовано рекомендації для вихователів та батьків щодо розвитку мовлення дітей старшого дошкільного віку засобами дитячої періодики; – подальшого розвитку набула методика розвитку мовлення дошкільників засобами дитячої періодики, зважаючи на історичний досвід. Практичне значення дослідження визначається що його матеріали доповнюють і розширюють уявлення про розвиток мовлення дітей старшого дошкільного віку із використанням дитячої періодики. Отримані результати зможуть стати основою підручників та посібників для майбутніх та практикуючих педагогів. Матеріали дисертаційного дослідження можуть використовуватися під час викладання дисциплін «Педагогіка», «Дошкільна педагогіка», «Дошкільна лінгводидактика» у педагогічних закладах вищої освіти. Розроблені методичні рекомендації щодо розвитку мовлення старших дошкільників можуть використовуватися в освітній діяльності закладів дошкільної освіти та стати основою для розробки програм розвитку дітей дошкільного віку. Ключові слова: дитяча періодика, діти старшого дошкільного віку, засоби масової інформації, комунікативна культура, комунікативний розвиток, комунікація, медіакомпетентність, медіаосвіта, мова, мовленнєва компетентність, мовленнєва особистість, мовленнєвий розвиток, мовленнєвотворча діяльність, словникова робота, твори художньої літератури.

2. The work reveals the content and tasks of older preschool children speech development in historical retrospect; a systematic study of ways of older preschoolers speech development using children's periodicals of the first quarter of the 21st century was carried out; the developmental potential of the media, in particular, children's periodicals, is clarified; pedagogical conditions for improving the speech development process of older preschoolers by means of children's periodicals are determined. We singled out the following contradictions in the development of the problem of searching for pedagogical conditions that would contribute to the development of the speech of older preschoolers through media, in particular printed media: – the growing role of mass media in the modern world and at the same time the insufficient use, and sometimes also the unpreparedness of educators for their use in the educational process of the preschool education institution; – the objective necessity of solving the problem of speech development of modern preschoolers in the conditions of creating an information society and the real state of this work in preschool education institutions. It is quite natural for children to live in the

world of media. However, it is obvious that communication with modern media has effects on the growing personality, which can be both positive and negative. We have determined the conditions, the creation of which should have a positive effect on the development of speech of preschoolers by means of periodicals: 1) the implementation of an integrated approach in the use of media, in particular periodicals, in the process of preschool children speech development; 2) the creation of a favorable emotional climate in educational work with preschool children; 3) the ensuring compliance of periodicals with the task of older preschool children speech development. The scientific novelty of the research results is that: – for the first time, a systematic study of the ways of older preschoolers speech development out using children's periodicals of the first quarter of the 21st century was carried; – the evolution of the content and tasks of the older preschool children speech development is revealed in historical retrospect and their expansion and deepening within the chronological limits of the study is established; – the developmental potential of the media, in particular, children's periodicals (development of speech abilities and skills, formation of speech interaction experience, mastery of reading skills and acquisition of graphic experience, etc.) was clarified; – on the basis of the study of historical experience, the pedagogical conditions for improving the speech development process of older preschoolers by means of children's periodicals were determined (implementation of an integrated approach in the use of media, in particular periodicals, in the process of speech development of preschool children; creation of a favorable emotional climate in educational work with preschool children; ensuring compliance of periodicals with the task of speech development of older preschool children, etc.); – the essence of the basic research concepts has been clarified ("speech", "speech development", "speech personality", "speech environment", "media education", "print media", "periodical print publication", etc.), as well as the specificity and retrospective of the development of children's magazines for preschool children; – recommendations were formulated for educators and parents regarding the development of older preschool children speech by means of children's periodicals; – the method of developing the speech of preschoolers by means of children's periodicals gained further development, taking into account historical experience. The practical value of the study is determined by the fact that its materials complement and expand the understanding of the development of speech of older preschool children using children's periodicals. The obtained results can become the basis of textbooks and manuals for future and practicing teachers. The materials of the dissertation research can be used when teaching the disciplines "Pedagogy", "Preschool pedagogy", "Preschool language didactics" in pedagogical institutions of higher education. The developed methodological recommendations for the development of speech of older preschoolers can be used in the educational activities of preschool education institutions and become the basis for developing programs for the development of preschool children. Keywords: children's periodicals, children of older preschool age, mass media, communicative culture, communicative development, communication, media literacy, media education, language, speech competence, speech personality, speech development, speech and creative activity, vocabulary work, works of fiction literature.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Табака О.М. Розвиток мовлення дошкільнят: актуальні проблеми, шляхи розв'язання. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика». 2021. Вип. 40. Том 3. С. 213–218.

- 2. Табака О.М. Зарубіжна педагогіка про розвиток мовлення дошкільників. Науковий фаховий педагогічний журнал категорії «Б» Волинського національного університету імені Лесі Українки. АСТА PAEDAGOGIKA VOLYNIENSES. Одеса: Видавничий дім «Гельветика». 2021. Вип. 3. С. 29–34.
- 3. Табака О.М. Розвиток мовлення дошкільнят крізь призму поглядів вітчизняних педагогів. Науково-педагогічний журнал «Молодь і ринок». 2021. №11–12. С. 175–179.
- 4. Табака О.М. Дитяча періодика: особливості, освітній потенціал, ретроспектива розвитку. Електронний науковий журнал «Перспективи та інновації науки (Серія «Психологія», Серія «Педагогіка», Серія «Медицина»). 2022. №13(18) С. 458–466.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: «Українська освіта у контексті європейських інтеграційних процесів» (державний реєстраційний номер 0117U005400).

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Невмержицька Олена Василівна

2. Olena V. Nevmerzhytska

Кваліфікація: д. пед. н., професор, 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9911-9735

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02125438

Місцезнаходження: вул. Івана Франка, буд. 24, Дрогобич, Дрогобицький р-н., 82100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Семеняко Юлія Борисівна

2. Yulia Semeniako

Кваліфікація: к. пед. н., доц., 13.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4925-7662

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Бердянський державний педагогічний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125220

Місцезнаходження: вул. Жуковського, буд. 66, Запоріжжя, Запорізький р-н., 71100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Суятинова Катерина Євгеніївна

2. Kateryna Y. Suiatynova

Кваліфікація: к. пед. н., доцент, 13.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0263-4800

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Криворізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 37664469

Місцезнаходження: ул. Віталія Матусевича, буд. 11, Кривий Ріг, Криворізький р-н., 50027, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Івах Світлана Михайлівна

2. Svitlana M. Ivakh

Кваліфікація: к. пед. н., доцент, 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7812-9988

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02125438

Місцезнаходження: вул. Івана Франка, буд. 24, Дрогобич, Дрогобицький р-н., 82100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Паласевич Ірина Львівна
2. Iryna L. Palasevych

Кваліфікація: к. пед. н., доцент, 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4488-1527

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02125438

Місцезнаходження: вул. Івана Франка, буд. 24, Дрогобич, Дрогобицький р-н., 82100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Пантюк Тетяна Ігорівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Пантюк Тетяна Ігорівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Івах Світлана

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна